728/05

Den 1. august 2005 blev i sag nr. 64.002:

xxxxx xxxx
xxxxxxxxx xx xxxx xx xx xxx
xxxx xxxxx x

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livrente i Danica Pension, klager over, at selskabet med virkning fra 1/1 2004 vil beregne sig et gebyr på 48 kr. månedligt.

Selskabet har fastholdt at være berettiget til at beregne omkostningsbidraget under henvisning til det til Finanstilsynet anmeldte bonusregulativ.

I december 2003 sendte selskabet en skrivelse til klageren om ændring af omkostningsbidrag til administration mv. Det fremgår heraf:

> "Som kunde i Danica Pension betaler du i dag et bidrag til dækning af blandt andet omkostningerne til administration. På nogle pensionsordninger dækker denne betaling imidlertid ikke vores omkostninger. Derfor foretager vi nogle ændringer, der træder i kraft den 1. januar 2004. Ændringerne er anmeldt til Finanstilsynet.
>
> ...
>
> **Privat pensionsordning med præmiebetaling**
>
> I dag betaler du en procentdel af indbetalingerne på din pensionsordning til dækning af omkostninger, og det vil du fortsat skulle gøre. Derudover betaler du et beløb på op til 62 kroner om måneden. Størrelsen af dette beløb afhænger af, hvornår du har oprettet din pensionsordning, hvor stor din opsparing er, og hvor ofte du indbetaler.

Den 1. januar 2004 ændrer vi på beregningen af det månedlige beløb. Det betyder, at betalingen til dækning af omkostninger stiger på din pensionsordning. Betalingen stiger maksimalt med 1 procent af opsparingen. Du vil dog fortsat højst skulle betale 62 kroner om måneden. Beløbet regulerer vi en gang om året."

Nævnet har spurgt Finanstilsynet, om der i forbindelse med anmeldelsen af regulativet foretages en prøvelse af indholdet. Finanstilsynet har i sit svar af 17/5 2004 bl.a. anført:

"Finanstilsynet kan bekræfte, at tilsynet påser, at selskabernes bonusregulativer og bonussatser er betryggende og rimelige. For så vidt angår bonussatser sker tilsynets kontrol efterfølgende."

Finanstilsynet har uddybende anført:

"Det følger af § 21 i lov om finansiel virksomhed, at selskabets regler for beregning og fordeling af realiseret resultat skal føre til en rimelig fordeling mellem de enkelte kunder. Størrelsen af fremtidig bonus er ikke garanteret. Selskabet har mulighed for at ændre anmeldte bonusregulativer også for bestående forsikringer, hvis det er i overensstemmelse med de aftaler, som selskabet har indgået med sine kunder.

Finanstilsynet påser løbende, at selskaberne overholder bestemmelserne i lovens § 21 om betryggenhed og rimelighed, herunder bekendtgørelse om kontributionsprincippet, som er udstedt i medfør af lovens § 21, stk. 5. Tilsynet er forpligtet til at reagere over for selskaberne, såfremt det anmeldte ikke kan anses for at leve op til lovens krav, men Finanstilsynets manglende reaktion indebærer ikke, at Finanstilsynet kan tages til indtægt for, at have godkendt det anmeldte grundlag.

I henhold til § 3, stk. 3, i anmeldelsesbekendtgørelsen skal anmeldelser af satser, parametre og lignende, hvor selskabet højst forpligter sig til anvendelse af de anmeldte størrelser i et år, ikke indeholde en økonomisk, juridisk og aktuarmæssig redegørelse for de anmeldte størrelser. I stedet skal der efterfølgende redegøres for de anmeldte størrelser i den ansvarshavende aktuars beretning til Finanstilsynet for det år, størrelserne er taget i anvendelse. Dette betyder, at tilsynets kontrol af f.eks. gebyrers rimelighed hovedsagelig sker efterfølgende i forbindelse med tilsynets gennemgang af aktuarens beretning.

…

Såfremt Finanstilsynet ved den efterfølgende kontrol konstaterer, at selskabets anmeldte satser, parametre og lignende ikke kan anses for at leve op til lovens krav om rimelighed, vil Finanstilsynet i medfør af § 21, stk. 6, i lov om finansiel virksomhed pålægge selskabet, at rette op på fordelingen med konsekvens for den allerede forløbne periode."

Klageren har over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet er uberettiget til at indføre det omtvistede gebyr. Klageren har til støtte for sin påstand i skrivelse af 9/6 2004 anført:

"Danicas brev indeholder en række generelle bemærkninger om omkostningsbidraget, men intet om hjemlen til at pålægge min forsikring nye bidrag eller evt. forhøjelser af sådanne. Når det anføres, at Danica Pension 'har således lovhjemmel til at ændre bidraget', bør dette sammenholdes med Finanstilsynets skrivelse side 2, hvor det anføres, at selskabet har mulighed for at ændre - for bestående forsikringer, 'hvis det er i overensstemmelse med de aftaler, som selskabet har indgået med sine kunder.' Jeg må derfor bede Danica fremlægge bevis for, at der i min police er bestemmelser om, at man har forbeholdt sig ret til at påligne mig omkostningsbidrag eller evt. forhøje disse. En 6-dobling som den seneste bebudning rimer ikke med generelle ændringer i det alm. prisniveau, men det er vel Finanstilsynets domæne.

I sagen er der megen tale om bonus og bonusregulativ. Jeg har fået den opfattelse, at selskabet internt har lavet om på reglerne for beregning af bonus, og må derfor bede om at få fyldige oplysninger om, hvorledes man beregnede bonus til min forsikring, da den trådte i kraft i 1987. Man kan f. eks. tage beregningen af min bonusregulering, den 19. juni 1989. Efter min opfattelse kan man ikke internt og i dølgsmål foretage ændringer til skade for forsikringstagerne. Det fremgår af de fremkomne oplysninger, at man først efter flere år fandt anledning til at sende kunderne en kontooversigt, der afslørede, at man blev pålignet omkostningsbidrag.

Det er min opfattelse, at man ikke i de gamle regler for bonusberegning havde en speciel post, som hed omkostningsbidrag fra kunderne, og at man ikke havde den, da der ikke var hjemmel hertil i policen.

Hvis man mere generelt ser på problemet, er det min opfattelse, at årsagen måske skyldes Statsanstaltens salg til Danske Bank. I Statsanstalten var det reglen at alt overskud skulle tilfalde forsikringstagerne, men efter salget er der kommet en ejer ind, som gerne vil have udbytte, og i bankverdenen er det blevet til, at man vælter flere og flere omkostninger og gebyrer over på kunderne."

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at det er berettiget, at selskabet trækker et omkostningsbidrag ved beregning af bonus, og at selskabet har været berettiget til at ændre reglerne for beregning af omkostningsbidraget.

Nævnet har i en række lignende sager, ankenævnskendelserne 61.530, 63.160, 63.230, 63.360, 63.422, 63.464 og 63.900, med dissens udtalt, at der ikke i de indgåede forsikringsaftaler var adgang til af bonus at beregne sig et gebyr på 48 kr. for forsikringer, der var under udbetaling, når et sådant gebyr påvirkede størrelsen af selskabets overskud.

Efter nævnets afgørelse i disse sager, har selskabets advokat i skrivelse af 11/4 2005 til nævnet bl.a. anført:

"Sammenfattende kan det anføres, at selskabets bonusregulativ har fornøden hjemmel i aftalen. Størrelsen af den tildelte bonus er rimelig. Lovgivningen forudsætter, at omkostningsresultatet indgår i bonusberegningen. Bonusregulativet regulerer ikke selskabets andel af overskuddet, men regulerer alene fordelingen mellem individuel bonus og kollektivt bonuspotentiale. Selskabets andel af overskuddet reguleres i den anmeldte Overskudspolitik. Der er intet usædvanligt i, at den som kriterium anvender omkostningsresultatet. Overskudspolitikken er et forhold af offentligretlig karakter mellem Danica og Finanstilsynet og falder herved uden for Ankenævnets kompetence. Overskudspolitikkens indhold kan ikke medføre helt eller delvis ugyldighed af bonusregulativet.

Dertil kommer, at nævnets argumentation ikke begrunder resultatet. Såfremt gebyret ikke er berettiget, fordi 30 % tilgår selskabet, må konsekvensen være, at overskudsfordelingen må ændres. Konsekvensen kan aldrig være, at forsikringstagerne skal

have pengene tilskrevet, fordi man herved tilsidesætter kontributionsprincippet, som skal tilsikre, at bonus fordeles mest rimeligt mellem de, der har været med til at tilvejebringe overskuddet.

Nævnet har tidligere afgjort det forelagte spørgsmål, jf. sag 60.376 af 20. oktober 2003, og de nu afsagte kendelser er en ændring af praksis. Efter Danicas opfattelse er denne praksisændring ikke berettiget, jf. det ovenfor anførte."

Af forsikringsbetingelserne fremgår, at bonus beregnes efter det til Finanstilsynet anmeldte bonusregulativ.

Af anmeldelse af ændring dateret 1/12 2003 fremgår:

"Endvidere tilføjes et nyt afsnit om

'Pensionsordninger og privat videreførte ordninger (efter fratrædelse)'

'For disse forsikringer betales et månedligt gebyr, således at der som minimum betales 48 kr. om måneden i samlet omkostningsbidrag. De 48 kr. reguleres hvert år.' "

Nævnet udtaler:

Nævnet har tidligere ved flertalsafgørelser givet klagere medhold i, at der ikke i forsikringsaftalerne var hjemmel til at opkræve et gebyr som det, også denne sag vedrører. Disse principielle afgørelser er blevet anfægtet af de involverede selskaber, som dermed ikke er bundet af nævnets afgørelser. Efter de foreliggende oplysninger vil en række af disse klagere med støtte fra Forbrugerrådet anlægge sag herom ved domstolene. Nævnet finder det på denne baggrund for rigtigst at afstå fra at træffe afgørelse i tilsvarende sager, så længe dette spørgsmål ikke er endeligt afgjort ved domstolene, jf. også § 4 i nævnets vedtægter.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen